

Utbildningsinspektion i Västra skolan, förskoleklass och grundskola årskurs 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet/verksamheten	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av resultaten	3
Bedömning av genomförandet	3
Bedömning av förutsättningarna	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Västra skolan den 14 och 15 mars, 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats ([www.skolverket.se/ Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Eslövs kommun och Västra skolan, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Västra skolan intervjuades elever från samtliga årskurser, personal, rektorn samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Västra skolan

Västra skolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	131
Förskoleklass	31
Grundskola	232

Källa: Kommunens egen redovisning

Västra skolan är byggd 1902 och verksamheten omfattar förskoleklass, fritidshem och årskurserna 1–6. En så kallad förberedelseklass, som tar emot barn som är nyanlända till Sverige, är placerad på skolan. Eleverna kommer från det intilliggande villaområdet och från centrum i tätorten Eslöv. Andelen elever med utländsk bakgrund är enligt rektorn cirka 20 procent. På skolan finns 12 klasser som är åldersintegrerade i årskurs 1–4 samt 5–6. Skolan har två arbetslag, AB- och CD-spåret, vilka är organiserade på likartat sätt och innehåller förskoleklass, årskurserna 1–6 samt fritidshem. Verksamheten är Montessorinriktad. Spåren leds av en pedagogisk samordnare med uppdrag att organisera det pedagogiska arbetet. Flertalet elever fortsätter sin skolgång i årskurs 7 på Ekenässkolan. Skolan ingår i försöksverksamhet med utbildning utan timplan i grundskolan

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid skolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att Västra skolans resultat ligger i linje med läroplanens och kursplanernas mål utifrån elevernas förutsättningar. Den pedagogiska verksamheten och undervisningen håller en god kvalitet med tydligt fokus på den enskilde eleven. De nationella målen är i hög grad styrande för planering, genomförande och utvärdering av undervisningen. Lärarna arbetar mycket medvetet för att eleverna skall ta ett allt större ansvar för det egna lärandet och för skolmiljön, att eleverna har möjlighet till ett reellt inflytande på utbildningens utformning samt utveckla sin förmåga att arbeta i demokratiska former. Vidare arbetar skolan på ett aktivt och medvetet sätt med utvärdering och bedömning av elevernas lärande. Rektorn, som är förtrogen med verksamheten, verkar aktivt tillsammans med lärarna för utveckling av utbildningen. Ett kvalitetsarbete av god kvalitet bedrivs på skolan.

Inspektörerna bedömer att det till största del finns goda förutsättningar för och tillgång till utbildning i skolan.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Likabehandlingsplaner saknas för varje verksamhet (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Beslut om anpassad studiegång saknas för elever som är placerade i den så kallade förberedelseklassen (5 kap. 10 § grundskoleförordningen).

- Undervisningen i svenska som andraspråk bedrivs inte enligt kursplanen för ämnet (2 kap. 16 § grundskoleförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Kontakter bör utvecklas mellan Västra skolan och mottagande 7–9 skola.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen, och de nationella kursplanerna.

Inspektörerna bedömer att Västra skolan arbetar aktivt för att ge eleverna en god kunskapsutveckling och att eleverna i såväl förskoleklasserna som övriga årskurser utvecklas i den riktning som målen för skolformerna anger. Elevernas resultat följs upp och dokumenteras i samtliga ämnen bland annat genom portfoliomethoden och genom kommungemensamma test. I förskoleklassen genomförs även barnintervjuer och observationer för att dokumentera barnens utveckling. Av de 43 elever som deltog i de nationella ämnesproven för skolår 5 våren 2006, var det endast ett fåtal som inte nådde målen. Skolan har visstidsanställt en behörig lärare för att arbeta med att öka måluppfyllelsen för dessa elever.

Inspektörerna bedömer, mot bakgrund av genomförda intervjuer, observationer och skolans dokumentation, att elever och föräldrar i huvudsak har kännedom om målen för utbildningen och att de flesta elever tar ansvar för sin utbildning. Eleverna visar också en lust att lära och förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra.

I de olika samtalen och genom inspektörernas observationer framkommer att eleverna har möjlighet till inflytande över det egna lärandet och att ansvar och inflytande ökar med stigande ålder och mognad. I skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2005/2006 redovisas resultat från en enkätundersökning, riktad till eleverna, om skolans arbetsmiljö. Där framkommer bland annat att det kan förekomma kränkningar och trakasserier främst på rasterna. Skolan har på olika sätt satt in åtgärder för att förebygga och förhindra detta. Elever, föräldrar, personal och rektorn ger dock en samstämmig bild av en trygg skola med till största delen goda resultat även när det gäller normer och värden.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att elevernas resultat ligger i linje med läroplanens och kursplanernas mål utifrån elevernas förutsättningar.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

I Västra skolan arbetar skolans personal medvetet för att successivt ge eleverna ett allt större inflytande över det egna lärandet samt undervisningens innehåll och arbetsformer. Eleverna är exempelvis delaktiga i planering av teman, individuella planeringar och utvärderingar och att välja redovisningsform. Likaså finns fungerande forum för arbetet med demokratiska processer som klassråd, elevråd, matråd och en låda för olika förslag från eleverna. De intervjuade eleverna anser att de har möjlighet till inflytande i rimlig omfattning. Skolan bedriver också ett medvetet arbete kring jämställdhet. Inspektörerna bedömer att lärarna på ett mycket medvetet sätt arbetar för att ge eleverna ett allt större ansvar för det egna lärandet och för skolmiljön, att de har möjlighet till ett reellt inflytande på utbildningens utformning samt att utveckla sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Arbetet med normer och värden sker som en naturlig del inom ramen för den dagliga verksamheten. Eleverna känner till ordningsregler och skolans handlingsplan mot kränkande behandling. Normer och värden behandlas i såväl skolans arbetsplan som kvalitetsredovisning. Rektorn har gjort särskilda insatser för att informera om lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Inspektörerna bedömer att skolan arbetar aktivt för att förebygga och förhindra kränkande behandling.

Huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer skall se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Vid inspektionstillfället hade Västra skolan en handlingsplan mot kränkande behandling i enlighet med de tidigare bestämmelserna i läroplanen (Lpo 94). Handlingsplanen kan dock inte anses motsvara en sådan likabehandlingsplan som den nya lagen kräver (SFS 2006:67). Inspektörerna vill också påpeka att den 15 oktober 2006 trädde nya bestämmelser i kraft som innebär att likabehandlingsplanen skall upprättas, följas upp under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Västra skolan måste upprätta en likabehandlingsplan för varje verksamhet med beaktande av Skolverkets allmänna råd och kommentarer För arbetet med att främja likabehandling och för att motverka diskriminering och annan kränkande behandling (SKOLFS 2007:7).

Skolan har ett skolråd med aktiva föräldrar och samverkan mellan skolan och vårdnadshavarna är välfungerande. Vid intervjun med föräldrarna framkommer att de får tydlig information om skolans olika dokument, målen för utbildningen och om deras barns utveckling. Föräldrarna erbjuds också viss kompetensutveckling exempelvis i matematik.

Innehåll i undervisningen, individanpassning och stöd

Undervisningen i Västra skolan sker i åldersblandade grupper och lärarna arbetar Montessoriinspirerat. Syftet är att skapa goda förutsättningar för varierat lärande och goda betingelser för lärande efter mognad och ålder. Skolans arbetsplan gäller för förskoleklass och årskurs 1 – 6. I arbetsplanen beskrivs Västra skolans kunskapssyn och arbetssätt, som inspektörerna bedömer vara väl i överensstämmelse med intentionerna i läroplanen (Lpo 94). Undervisningen bedrivs ofta ämnesövergripande tematiskt, varierat och individualiserat. Planering, genomförande och utvärdering av undervisningen utgår i hög utsträckning från de nationella målen i läroplanen och kursplanerna. Förskoleklasserna ingår också i det ämnesövergripande temaarbetet anpassat till barnens ålder och mognad men leken som lärande utgör en viktig del i skoldagen. Fritidspedago-

gerna har sin tillhörighet i en klass och arbetar för att åstadkomma ett sammanhållet lärande både i skolan och på fritidshemmet.

I intervjuerna med både föräldrar, personal och skolläda framkommer att samverkan mellan grupperna inom skolan dock kan förbättras. Likaså framkommer att överlämnandet och övergången till årskurs 7 bör förbättras och att intresset till kontakt från mottagande skola är svagt. Någon återkoppling till Västra skolan på hur eleverna utvecklas och klarar sina studier i årskurs 7 – 9 förekommer inte heller. En allmän överlämnandekonferens genomförs emellertid. Det är av vikt att kontakter utvecklas mellan Västra skolan och mottagande 7 – 9 skola för att säkerställa att eleverna får kontinuitet i sitt lärande och att utbildningen utgår från elevernas individuella behov.

Västra skolan har fungerande rutiner för att identifiera elever som är i behov av särskilt stöd och skolan står för ett inkluderat synsätt. Tidigare hade skolan två specialpedagoger anställda men av ekonomiska skäl har skolan vid inspektions-tillfället en specialpedagog. Specialpedagogen arbetar, förutom handledande, i huvudsak i klasserna men stöd ges också individuellt eller i liten grupp kortare perioder. Viss läxhjälp erbjuds också på skolan. I intervjuerna framkommer att elever som är i behov av särskilt stöd får det men att det kan ta lång tid innan stödet sätts in. Åtgärdsprogram av god kvalitet upprättas. Inspektörerna bedömer att arbetet med barn i behov av särskilt stöd är av god kvalitet men vill påpeka att det är av vikt att stöd ges skyndsamt efter att behov upptäckts.

I Västra skolan finns en så kallad förberedelseklass som tar emot elever som är nyanlända till Sverige. För de elever som är skolpliktiga är en så kallad förberedelseklass att betrakta som en särskild undervisningsgrupp. Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp med information om möjlighet till överklagande, beslut om anpassad studiegång och upprättande av åtgärdsprogram skall i förekommande fall göras. I Västra skolans förberedelseklass tillhör eleverna respektive "hemskola" vilkens rektor ansvarar för elevens utbildning. "Hemskolans" rektor fattar beslut om placering i särskild undervisningsgrupp i enlighet med grundskoleförordningen. Rektorn på Västra skolan ansvarar för personalen i förberedelseklassen och för undervisningens kvalitet och innehåll samt lokaler. För de elever som har anpassad studiegång är det rektorn på Västra skolan som fattar detta beslut vilket inte är i överensstämmelse med grundskoleförordningen. Elevens rektor, alltså rektorn på elevens "hemskola", måste fatta beslut om anpassad studiegång och andra beslut som rör eleven.

Utvärdering av lärandet och bedömning

Elevernas kunskapsutveckling och sociala utveckling följs upp kontinuerligt. Vid klasskonferenser en gång per termin och klass diskuterar rektorn elevernas utveckling i förhållande till de nationella målen.

Skolan arbetar medvetet för att eleverna skall ta ansvar för sitt lärande, för att de skall förstå hur de lär sig och vad som påverkar deras inläring. Som en del i detta arbetar eleverna med portfolio och så kallade reflektionsböcker. Eleverna utvärderar veckans skolarbete enskilt och därefter får eleverna respons av sin lärare. Lärarna ger en skriftlig respons på alla arbeten som eleverna gör vilken också skickas hem till föräldrarna. I de samtal som inspektörerna genomförde med eleverna visar de god kännedom om de olika ämnena. Inspektörerna bedömer att skolan på ett aktivt och medvetet sätt arbetar med utvärdering och bedömning av elevernas lärande.

Individuella utvecklingsplaner finns upprättade för samtliga elever.

Ledning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Intervju med personal, elever och föräldrar ger en samstämmig bild av att rektorn är väl förtrogen med den dagliga verksamheten och skapar goda förutsättningar för att utbildningen kontinuerligt utvecklas. Skolans lärare är mycket engagerade och ser till att verksamheten utvecklas.

Inspektörerna bedömer att det finns ett välfungerande kvalitetsarbete i skolan som leds av rektorn och där personalen i hög grad är delaktig.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att den pedagogiska verksamheten och undervisningen håller en god kvalitet och genomförs i linje med de nationella målen. Skolan arbetar aktivt för att förebygga och förhindra kränkande behandling, dock måste en likabehandlingsplan upprättas för varje verksamhet. Kontakter mellan Västra skolan och mottagande 7–9 skola bör utvecklas. Vidare är arbetet med barn i behov av särskilt stöd av god kvalitet men stöd bör ges skyndsamt efter att behov upptäckts. Elevens rektor måste fatta beslut om anpassad studiegång.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

I Västra skolan erbjuds eleverna till största del en utbildning i enlighet med författningarnas krav. Eleverna ges möjlighet till fördjupning och breddning i olika ämnen (elevens val).

Av grundskoleförordningen framgår det att svenska som andraspråk skall anordnas om det behövs för elever med utländsk bakgrund och att undervisningen skall anordnas i stället för undervisning i svenska. I Västra skolan ges svenska som andraspråk som en allmän stödåtgärd och inte som ett eget ämne. Dock pågår ett arbete med kursplanen i svenska som andraspråk på skolan och lärarna kompetensutvecklas för att bättre kunna bedriva denna undervisning. Inspektörerna bedömer att skolan måste erbjuda svenska som andraspråk som ett eget ämne för de elever som har detta behov.

Enligt Skolverkets statistik från år 2006 är antal lärare per 100 elever 6,5 vilket är lägre än snittet både i kommunen och i riket. Samtliga lärare har pedagogisk högskoleutbildning. Förutom skolans specialpedagog har skolan också tillgång till kommunens resursteam.

Västra skolan har god tillgång till varierande läromedel och till datorer. Ekenässkolans och kommunens bibliotek besöks ofta. Lokalerna bedöms som ändamålsenliga.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att det till största del finns goda förutsättningar för och tillgång till utbildning i skolan. Dock måste svenska som andraspråk erbjudas som ett eget ämne.

Datum	Ort
2007-11-16	Lund

Ebba Svartz

Nils Pihlsgård

Helene Roslund

Ingela Jonasson